

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

KEIZERSBERG



TE ELSENDORP



- * Bodem
- * Waterbodem
- * Water
- * Archeologie
- * Ecologie
- * Milieu

Ecologie

aanvullend ecologisch onderzoek amfibieën en vaatplanten Keizersberg te Elsendorp

Opdrachtgever	Tonnaer Vonderweg 14 5616 RM Eindhoven
Rapportnummer	1609.001
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	8 september 2016
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Drs. J.G.T. Driessen
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Drs. B.G.W. Aarts
Paraaf	



Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	PROJECTGEGEVENS	2
	2.1 Huidig gebruik plangebied en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van het plangebied en voorgenomen ingrepen	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
	4.1 Amfibieën.....	7
	4.2 Vaatplanten.....	7
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	8
	5.1 Amfibieën.....	8
	5.2 Vaatplanten.....	8
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	9
	6.1 Amfibieën.....	9
	6.2 Vaatplanten.....	9
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	10

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Tonnaer opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Keizersberg te Elsendorp.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

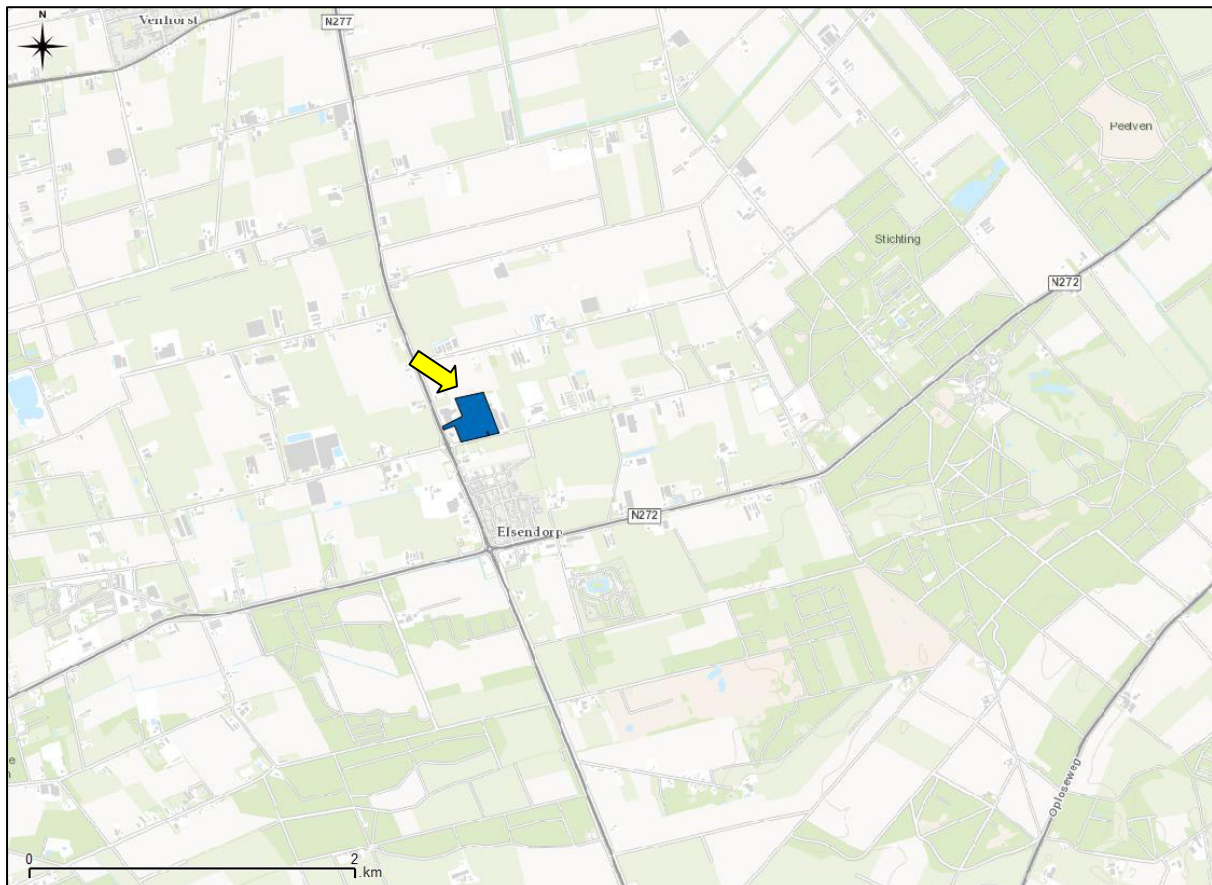
Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in 2015 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 15094115 GBA.TON.ECO1 d.d. 17 november 2015).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 PROJECTGEGEVENS

2.1 Huidig gebruik plangebied en omgeving

Het plangebied is gelegen ($\pm 5.900 \text{ m}^2$) aan de Keizersberg, circa 500 meter ten noord van de kern van Elsendorp, in de gemeente Gemert-Bakel. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 52 A (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van het plangebied $X = 181.315$, $Y = 399.790$.



Figuur 1. Topografische ligging van het plangebied.

Het plangebied bestaat grotendeels uit een braakliggend onverhard en onbebouwd terrein. Aan de zuidkant zijn twee woonhuizen met tuin aanwezig (Keizersberg 12 en 16). Aan de westzijde zijn een woonhuis en een schuur aanwezig (Zeelandsedijk 49). Zowel aan de westzijde als aan de noordzijde zijn bospercelen aanwezig waarin twee poelen liggen (poel A en poel B). Daarnaast zijn enkele zandophogingen aanwezig binnen het plangebied. De zuidzijde van het plangebied bestaat uit de berm langs de 'Keizersberg'.



Figuur 2. Luchtfoto plangebied en directe omgeving.



Figuur 3. Braakliggend terrein.



Figuur 4. Noordwesthoek braakliggend terrein.



Figuur 5. Noordoosthoek braakliggend terrein.



Figuur 6. Bosperceel noordzijde plangebied.



Figuur 7. Nieuw aangelegde poel aan noordoostzijde plangebied (poel B)



Figuur 8. Oude poel aan westzijde plangebied. (poel A)



Figuur 9. Woning Keizersberg 12.



Figuur 10. Woonperceel Keizersberg 18.



Figuur 11. Woning Zeelandsedijk 49 (onderdeel plangebied) en 51.



Figuur 12. Berm langs de Keizersberg.

2.2 Toekomstig gebruik van het plangebied en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het plangebied opnieuw in te richten. Een groot gedeelte van het terrein zal de bestemming agrarisch-technisch bedrijf krijgen van maximaal 1,5 ha. Daarnaast wordt een groot gedeelte ingericht als woon-werk locaties. De drie bedrijfswoningen blijven de bestemming van woon/werk locatie houden. Het noordelijk deel is in de huidige situatie natuurlijk en blijft in de toekomst zover bekend als natuur ingericht waarbij de compensatiepoel gehandhaafd blijft (zie figuur 13). De oude poel zal ten behoeve van de ontwikkeling gedempt worden.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet er ten aanzien van beschermde amfibieën (Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en poelkikker) alsmede vaatplanten meer informatie benodigd is. De conclusie uit de quickscan flora en fauna met betrekking tot desbetreffende soortgroepen staan hieronder weergegeven:

Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en poelkikker

Voor de Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en poelkikker geldt dat deze soorten zowel de oude als nieuwe poel binnen het plangebied kunnen gebruiken als voortplantingshabitat en van de omliggende houtopstand als landhabitat. Bij demping van (één van) de poelen dan wel werkzaamheden binnen de houtopstanden kan dan ook verstoring optreden van de Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en/of poelkikker en is mogelijk sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Middels aanvullend onderzoek dient voor aanvang van de werkzaamheden bepaald te worden of de poelen voortplantingswater betreffen van de vinpootsalamander, poelkikker en/of Alpenwatersalamander en in dat geval de houtopstanden gebruikt worden als landhabitat.

Bij het aantreffen van een vaste rust- en/of verblijfplaats van Alpenwatersalamander op de onderzoekslocatie geldt dat deze soort is opgenomen in Tabel 2 van de Flora- en faunawet en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding mag komen. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dient in dat geval gewerkt te worden conform een goedgekeurde gedragscode en/of dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden om een negatief effect te voorkomen. Indien niet mogelijk is te werken via een goedgekeurde gedragscode en mitigerende maatregelen een negatief effect niet (geheel) kunnen voorkomen dient alsnog een ontheffing aangevraagd te worden voor de verstoring van een vaste rust- en/of verblijfplaats van de Alpenwatersalamander.

Bij het aantreffen van een vaste rust- en/of verblijfplaats van vinpootsalamander dan wel poelkikker geldt dat deze soorten zijn opgenomen in Tabel 3 van de Flora- en faunawet en de gunstige staat van instandhouding en de functionaliteit van de onderzoekslocatie voor de soort niet in het geding mag komen. Om de functionaliteit te behouden dienen in dat geval mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden om een negatief effect te voorkomen. Mogelijk zal daarnaast ook een ontheffing moeten worden aangevraagd afhankelijk van de situatie. Indien verstoring niet geheel te voorkomen is, dient sowieso een ontheffing aangevraagd te worden voor de verstoring van een vaste rust- en/of verblijfplaats van de vinpootsalamander en/of poelkikker.

Vaatplanten

Voor te verwachten beschermde vaatplanten binnen het plangebied als wilde marjolein en rapunzelklokje en soorten van voedselarme kalkrijke omstandigheden geldt dat indien groeiplaatsen aanwezig zijn mogelijk vernietiging plaatsvindt van groeiplaatsen van dergelijke soorten en daardoor overtreding plaatsvindt van de Flora- en faunawet. Middels aanvullende veldbezoeken binnen het hoofdbloei seizoen dient vastgesteld te worden of binnen het plangebied groeiplaatsen van beschermde soorten wel of niet aanwezig zijn.

Voor de te verwachten soorten binnen het plangebied geldt dat ze zijn opgenomen in Tabel 2 van de Flora- en faunawet, waardoor indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, er bij het aantreffen van deze soorten gewerkt mag worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan het verplaatsen van de aanwezige individuen. Door te werken conform een goedgekeurde gedragscode is een ontheffingsaanvraag niet aan de orde.

Voor de aangetroffen groeiplaats van de rode lijst soort kleine pimpernel geldt dat deze niet beschermd is onder de Flora- en faunawet. Wel wordt in kader van de algemene zorgplicht geadviseerd om de groeiplaats van kleine pimpernel te ontzien langs 'de Keizersberg' en/of de aanwezige kleine pimpernel te verplaatsen naar een geschikte locatie buiten de invloedssfeer van de ingreep.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Amfibieën

De beste methode om vast te stellen dat een voortplantingswater al dan niet gebruikt wordt door de Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en/of de poelkikker is volgens de soortenstandaard een combinatie van meerdere technieken.

Om aan te tonen of de Alpenwatersalamander en/of vinpootsalamander voorkomt, zijn in twee periodes van drie aansluitende dagen in de maand juni fuikjes geplaatst. Dit is zowel gedaan in poel A als poel B op het terrein. Hierbij zijn in beide poelen 3 fuikjes geplaatst.

Tevens hebben twee avondrondes plaatsgevonden om kooractiviteit van poelkikkers vast te stellen in de maand juni. Daarnaast zijn met een schipnet kikkers gevangen om hiermee op zich poelkikkers onder de kikkers bevonden. Hiermee kan uitgesloten worden dat poelkikker gebruikt maakt van de poelen op de onderzoekslocatie. De inventarisatiemethode is als voorgeschreven door RAVON (Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland, 2001).

4.2 Vaatplanten

Voor beschermde vaatplanten zijn drie inventarisatieronden uitgevoerd tijdens de periode, van juni tot augustus, waarin de beschermde plantensoorten in bloei staan. Door de inventarisatie te spreiden over drie veldbezoeken is de waarnemingskans van alle eventueel aanwezige beschermde planten het grootst, omdat niet alle planten dezelfde bloeiperiode hebben. Hierbij is tevens gelet op soorten die beschermd worden binnen de nieuwe Wet Natuurbeschermingswet, die op 1 januari 2017 in werking treedt.

	maart	april	mei	juni	juli	augustus
amfibieën	tijdstip			2x avond + 2 x 3 aaneengesloten dagen		
	datum	-	-	8 t/m 11 juni en 21 t/m 23 juni	-	-
	functie			voortplantingswater		
Vaatplanten	tijdstip			3 x overdag		
	datum		-	7 juni, 2 juli en 2 augustus		
	functie			groeiplaatsen		

5 ONDERZOEKSRISULTATEN

5.1 Amfibieën

Tijdens het legen van de geplaatste fuikjes zijn in poel A als in poel B in totaal tientallen vinpootsalamanders aangetroffen. Vastgesteld kan worden dat beide poelen dan ook voortplantingswater vormen voor de vinpootsalamander en het omliggende groen tevens gebruikt wordt als landhabitat. In figuur 13 staan de poelen weergegeven waar in de vinpootsalamander is aangetroffen. Bij demping van de oude poel (aan de westzijde) en verwijdering van schuilmogelijkheden als boomstronken, takkenbossen en strooisellaag hieromheen, vindt dan ook verstoring plaats van een vaste rust- en verblijfplaats van de vinpootsalamander.

Overige beschermde soorten zijn niet in de fuikjes waargenomen. Tevens zijn gedurende de avondbezoeken geen roepende poelkickers nabij de aanwezige poelen aangetroffen. Verstoring van overige streng beschermde soorten is dan ook niet aan de orde.



Figuur 13. Locaties twee poelen die voortplantingswater vormen voor de vinpootsalamander. De westelijke poel A wordt gedempt. De noordelijke poel B blijft gehandhaafd.

5.2 Vaatplanten

Middels drie veldbezoeken is het terrein onderzocht op de aanwezigheid van beschermde vaatplanten als rapunzelklokje en wilde marjolein. Tijdens de bezoeken zijn op het terrein geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op soorten die onder de nieuwe Wet Natuurbescherming beschermd worden. Verstoring of vernietiging van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten is bij de voorgenomen ingreep dan ook niet aan de orde.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Amfibieën

Vinpootsalamander

Voor de aangetroffen vinpootsalamander geldt dat bij demping van de poel en verwijdering van schuilmogelijkheden als boomstronken, takkenbossen en strooisellaag hieromheen verstoring plaatsvindt van een vaste rust- en verblijfplaats. De vinpootsalamander is opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat bij verstoring van een vaste rust- en verblijfplaats een ontheffing dient te worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken, voor het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zal door het treffen van maatregelen de functionaliteit van het leefgebied behouden moeten blijven en verstoring van individuen moeten worden voorkomen. De mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch projectplan en ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Rijksdienst van Ondernemend Nederland middels een ontheffingsaanvraag. Deze aanvraag zal vervolgens, na circa 16 weken, worden beantwoord. De mitigerende maatregelen bestaan uit het realiseren van een nieuwe voortplantingspoel met landhabitat met ten minste dezelfde kwaliteit als de te dempen poel (reeds in het verleden gerealiseerde poel B). Daarnaast dienen de aanwezige individuen van de vinpootsalamander weggevangen te worden en overgeplaatst te worden naar de nieuwe poel.

Alpenwatersalamander en poelkikker

Voor de overige te mogelijke aanwezige beschermde amfibieën als Alpenwatersalamander en poelkikker geldt dat op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden uitgesloten dat de poelen voortplantingswater voor desbetreffende amfibieënsoorten en dat tevens kan worden uitgesloten dat het omliggend gebied gebruikt wordt als landhabitat. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van deze soorten is dan ook niet aan de orde.

6.2 Vaatplanten

Voor de mogelijke aanwezige plantensoorten rapunzelklokje en wilde marjolein alsmede overige beschermde vaatplanten geldt dat geen groeiplaatsen op de onderzoekslocatie zijn aangetroffen. Bij de voorgenomen ingreep vindt dan ook geen verstoring of vernietiging plaats van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde plantensoorten is in dit geval dan ook niet aan de orde.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft van Tonnaer opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Keizersberg te Elsendorp.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Bij de voorgenomen herontwikkeling op de onderzoekslocatie vindt bij demping van poel A en verwijdering van omliggende schuilmogelijkheden in het groen hieromheen, vindt dan ook verstoring plaats van een vaste rust- en verblijfplaats van de vinpootsalamander.

Bij demping van de oude poel en verwijdering van omliggende schuilmogelijkheden is dan ook sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Ten behoeve van de werkzaamheden dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken, voor het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zal door het treffen van maatregelen de functionaliteit van de verblijfplaats duurzaam behouden moeten blijven en verstoring van individuen moeten worden voorkomen. Deze mitigerende maatregelen dienen opgenomen te worden in een ecologisch projectplan en te worden voorgelegd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland middels een ontheffingsaanvraag.

Voor overige beschermde amfibieën als Alpenwatersalamander en poelkikker alsmede beschermde plantensoorten zijn geen aanwijzingen gevonden dat de onderzoekslocatie een vaste rust- en verblijfplaats of groeiplaats betreft voor desbetreffende soorten. Ten aanzien van deze soorten is overtreding van de Flora- en faunawet dan ook niet aan de orde.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.



E-MAIL
info@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

